

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 " — "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy órára . . . . . 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR**.
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesür-
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Há yedig min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Örökbéke — örökharcz.

Örökbéke! . . . örökharcz . . .

Mily szép, mily magas eszme az első; mily nemes tettekre hívó és az egész emberiség jólétét magában hordozó gondolat a második s még is az elsőnek hazája nem e világból való, a második pedig nem a szelfem-, műveltség-, tudomány-, művészet- és munka fegyvereivel küzdi át az örökharcz tusáit, hanem a gyilkoló tegyverek emberirtő eszközeivel,

Az egész emberiség szellem-óriásai hirdetik szóval az örök béke magasztos eszméjét, melynek fénye, áldást osztó sugarai az üdv országát volnának hivatalva megteremteni, de az anyag, a tömeg, az ember, tetteiben lépten-nyomon eltenkezőt tesznek, — az örök harcztot vivják.

A szellemet, melynek szövétneke az emberben levő anyagot az istenséggel hasonlatossá tette s a sárt, melyből az Ur a magához hasonlatos embert teremté, korunkban az ember ismét a sárba vontatva le s anyaggá változtatta vissza, a melyben többé nem a vallásos hit, nem az eszme, hanem a kézzel fogható anyag az irányzó.

Ma már az anyag a fő, anyag irányozza a hitet, anyag a meggyőződést, anyag a szeretetet, anyag a reményt, anyag a társadalmi kapcsolatot, mely embert embertársával-, országokat or-

szágokkal összeköt. Az isteni eredetű szellem összes tudásával egyetemben szolgálja lett az anyagnak.

Az ideális eszmék hirdetőit, rajongóknak nevezik s küzdelmükben, a mit eredmény ma már oly ritkán koszoruz, — még ki is nevetik. A materialistáké a világ s ezek kezében csak az a való, a mit megfoghatnak, a mivel csilloghatnak. A materialisták hatalma nagy; a bünt erényné, az erényt bünné gyurják, a szerint a mint azt hiúságuk, a vagy gyönyör utáni vágyuk, önzésük parancsolja, mert felettük más emberi érzelem azokon kívül ma már vajmi ritkán uralkodik.

Isten, hit, vallás, szabadság, egyenlőség és testvériség ma már nagyjában csak divatos szólasformák, melyeket a templomok katedráiban és a közügyek terén használunk, mint önérdelkeink mellett tartott beszédeink ékesítő sallangjait.

Az Istent elhagyjuk az anyagiakért a hitet a szerint változtatjuk, a mint anyagi helyzetünk parancsolja; a vallást forgatjuk, mint a köpenyeget: A s z a b a d s á g g a l, saját énkünk dicsőíthetéseért vissza élünk és szabadossá vált rabszolgáivá leszünk, nemcsak a magunk telhetetlenségének, hanem a mások szeszélyeinek is. Az e g y e n l ő s é g talán soha sem állott, sem a törvény, sem a társadalom előtt oly távol az eszme eredeti értelmétől, melyet

jelent, mint ma, amidőn egyenlők a temetőben sem lehetünk. A t e s t v é r i s é g — bombaszt, amit fennen hangoztatunk, de tetteinkben másként használjuk.

E fogalmak, melyek a társadalmat alkotó egyedeket a Krisztusi hit által isteni eredetükhöz vezetik vissza s azt nem az anyagiak rabszolgájává, hanem eredetüknél fogva lélekben az Istenhez hasonlatossá teszik, ma már az anyagiak és érdekhajhászat miatt, lealacsonyítottak és az ezekkel és ezekért vívott örök harczt küzdelmeiben használt eszközök által, az azokat környező szimbolum fényköréből teljesen kivetkőztették.

Becsület, jellem, — a kor nemzetközi jelszavának hatása alatt: m i n d e n t a z a n y a g i a k é r t — elvesztették azt a magasztos nyibuszt, melynek a társadalmat alkotó egyedek karakterizálásánál oly mély értelme van. Hjah! ma ha anyagiakkal bírsz: van becsületed is, de ha nyomorban vagy s féltve őrzött becsületedet emlegeted, kinevetnek. K o l d u s és b e c s ü l e t!?

A tudás, melyért egy egész élet legszebb szakát áldozád, ha anyagiakkal nem bírsz, koldus bottá szárad kezeidben, melylyel hiában zörgetsz a gazdag s anyagiakban bővölködő tudatlanság ajtaján . . . hiszen protektorod, az anyag hiányzik.

Korunk békéje, melyet gyermekeink szuronyos fegyverrel s égő kanóczokkal

Menyasszony a Zsóka.

A kikhez szállott a legelső nóta,
Zsóka-menyasszony, férjhez megy a Zsóka.
Kurta szoknyás lány volt még egy pár éve
És pár hét múlva a más felesége,
Igy van megírva két vagy három sorba,
Mintha ez olyan természetes volna.
Az a riporter mit tudta, hogy ebbe
Egy kis regény van szépen eltemetve!
Bevégezett regény, be nem végzett álom:
Zsóka volt az én első ideálom . . .

Bajos menyasszony, édes, kicsi Zsóka,
Magához szállott a legelső nóta,
Magáról szóttem a legelső álomom,
Maga volt az én hitem, ifjúságom.
Akkor még forrón lüktetett a verem,
Most csak vánszorgok bénán, kora-vémen.
Hogy elhallgatott magáról a nóta,
Édes kis Zsókam, haldoklok azóta.
Beteg a lelkem, összetört az élet.
Eljártszott üdvnek súlyos vádja éget . . .

Maga menyasszony édes, kicsi Zsóka,
Mást fog ölelni, másé lesz a csókja.
Óh, legyen boldog majd avval a mással,

Ölelje az is olyan forró vázgyal,
A hogy én egykor átölelni vágytam
Édes szerelmi, boldog, ifju lázban . . .
Most már elzengett az utolsó nóta,
Az Ég magával, édes kicsi Zsóka! . . .

Ady Endre.

A kutyátlan hölgy.

— A «Debreczen» eredeti tárcaja. —
Írta: **Leander (Adorján Emil)**

A »kutyátlan hölgy« rég ismert és kedvelt alak az irodalomban; a francia színművekben rendszeren jelentékeny szerepe van; valamire való regényt, pedig el sem lehet képzelni nélküle.

A »kutyátlan hölgy« azonban már mostohább sorsban van. A költők egyáltalán nem törődnek vele és — őszintén megvallva — e mű szerzője sem vett volna róla soha tudomást, ha a véletlen össze nem hozza vele.

Nem tartozunk azon arisztokratábarát írók közé, a kik az ilyen rendkívüli hölgy megismertetése céljából az olvasót előbb kanyargó hegyi ösvényeken át egy ó-német stíli kastély homályos termeibe vezetik s a türelmetlen érdeklődőt addig nem világosítja fel az ügyről, míg a márki a kandalíóval szem-

közterpeszkedő karosszékben hátra nem dől és egykedvűen szivarra nem gyújt.

Az ó-német márki felőlünk szivarozhatik, a meddig csak akar; nekünk nem vele, hanem a kutyátlan hölgygyel van dolgunk, a ki a Remete-utca 54. sz. ház II. emeletén lakik.

Érdekes volna tudni, hogy mikép került ő ebbe a házba? Sajnos, biztos adataink nincsenek. Sokat fürkészünk, töprengünk e tárgyban és mindezek eredményeképen végre is legvalószínűbbnek azt tartjuk, hogy ő egy késő októberi nap delutánján egy cédulat lát. hatott a Remete-utca 54. sz. ház kapujára ki függesztve és miután a házmestertől nyert felvilágosítás és személyes megtekintés után a lakást használhatónak és a bért elviselhetőnek találta: beköltözött.

Igy gondoljuk mi. Lehet, hogy a történelem mást fog kideríteni. Mert nincs kizárva, hogy már a kutyátlan hölgy ősei is ott laktak a remete utcai házban. A kérdés mindenesetre egyelőre kétséges és alkalmilag még vissza fogunk rá térni.

Annyi azonban tény, hogy mikor Péter barátom és én a remete-utcai ház harmadik emeletén butorozott udvari szobánkat elfoglaltuk, a szemközti ablakban elsőben is őt pillantottuk meg.

Péter nagy súlyt helyezett arra, hogy minden lakót megismerjünk és valahogyan elnevezzünk. A második emeleti maganzónót, a

tartanak fenn — a külhatalmak barátságával — és a saját keblünkön s velünk egyenlő jogokat élvező nemzetiségek akna munkájával szemben, tulajdonképen örök harcz, mely sokkal veszedelmesebb és ádázabb tusa, mintha a kardok villogása, golyók sivitása s ágyuk dörgése között kellene a lét és nem lét felett határozni; mert az anyag harcza, ez is, — mint a mely az egyedek között l a s s a n szipolyozza ki az erőt, melynek hanyatlása a végkimerülés leend, a mit követend az a lethargikus álom, melyből új életre kelni, jól tudjuk a történelemből, mily kínos, mily nehéz.

Most a midőn e század végső évének kezdetén a fentiek felett a multból merítették alapján elmélkedünk, félve nézhetünk a jövő elé, vajjon ez a rothadt béke, melyben mi is élünk, nem a végkimerülést követő lethargikus álom leend-e?

Az anyagiakert való küzdelemben megfélekedve mindenről a mi eszményi, mint ilyen, isteni s vakon követve az anyagiak iránti hajza örökharcz tusáit, félő, vajjon a műveltség köpenye alatt nem fogunk-e a jövőben a hitetlenség sötét posványába süjnedni?

Az újév fejlődési alapját a mult képezi s mily szép, mily magasztos változás lenne az, ha az örök béke csendjét nem az anyagi küzdelem zaja, hanem a szellem fenséges fegyverzőreje váltaná fel.

Igaz, hogy az anyag a test táplálója; de a szellem nemesíti az embert; ezáltal hord magán isteni képet; tehát ne is az anyagot szolgálja a lélek, hanem megfordítva. S e fenséges egyezés az embert tevő két alkotórész közt, legyen az örök béke alapja, mert a szív és ész harmonikus összeműködése fejlesztheti az örök béke világát, míg ha ezek ellentétesen küzdenek, marad az áldatlan örök harcz,

mely nem termékenyítő diadalt, hanem süjnedést megsemmisülést von maga után.

Az idő foly a maga útján. Az nem változik, Az embernek kell változni az időben... ő emberől megújodni; az anyag által lealázott szellemét felemelni.

Vátsza György.

Debreczen, január 4.

A magyar delegáció. A magyar delegáció tengerészeti albizottsága tegnap déli 12 órakor Pallavicini Ede örgróf elnöklésével ülést tartott. Jelen voltak a közös kormány részéről Spaun báró tengernagy, a tengerészeti osztály főnöke; — Budisavjevics tengerészeti vezérbiztos, Görz sorhajó kapitány, Müller korvetkapitány, László, Hauser és Reményi sorhajóhadnagyok és Tafler tengerészeti biztos; továbbá Szenygyörgyi, a közös számszék osztályfőnöke, Tallian és Széchenyi Miklós külügyminiszteri osztálytanácsosok. A magyar kormány részéről Széchenyi Manó gróf ő felsége személye körüli miniszter jelent meg. Az albizottság a delegáció elé ment jelentéssel foglalkozott, a melyről Teleki S. gr. referált s a melyet Torockay Miklós gróf, Daniel Ernő báró és Rosenberg Gyula stílus módosításaival elfogadott. A jelentés előterjesztésével Teleki S. előadót bizták meg s ezzel az ülés véget ért. Ma d. e. 10 és fél órakor a magyar delegáció badügyi albizottsága tartja ülését.

A közoktatás és vallásügyi tárca. A képviselőház penzügyi bizottsága, Falk Miksa elnöklésével tartott tegnapi ülésén, amelyen a kormány részéről W l a s s i c s miniszter és Z s i l i n s z k i államtitkár volt jelen, tárgyalás alá vette a vallás és közoktatás, tárca költségvetését. Az előadó, T e l e k i Sándor gróf, a delegáció tengerészeti albizottságának tanácskozásán léven elfoglalva, helyette P a p p Géza teljesítette az előadói tisztet.

Wlassics miniszter lemondása. A lapokba belekerült az a hír, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter beadta lemondását, a mely állítólag a brassói román iskolák ügyével vagy egy másik verzió szerint a Varga tanár ügyével függ össze. — A Budapesti Tudósító megczáfolja és teljesen legből kapott

valótlanának mondja a kultuszminiszter lemondásáról terjesztett hírt.

Szell Kálmán miniszterelnök tegnap délután Bécsbe utazott, hogy a magyar delegáció tárgyalásában részt vegyen. A min. elnök egyúttal az uralkodóháznak Bécsben időző tagjainal ki fogja fejezni a magyar kormány szerencse kívánatait az évforduló alkalmából. S z é l l e l egyúttal ment fel Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter is, hogy a drlegációnak mai hadügyi tárgyalásán jelen legyen.

A szentesi képviselőjelöltek.

Ugy látszik Szentesen — habarta választókerület bizonyosan közjogi ellenzéki férfit küld ezúttal is az országháza — a választás nem lesz egyhangú, mert a visszalépett S i m a gondoskodott, az ő ítélete szerint hozzá méltó utódról.

A Simától eltérő ellenzékiek azonban szintén nem hagyják egészen Simára, vagy kebelbarátira a választás intézését, hanem gondoskodtak jelöltről s meg nem is egy másiktól, hanem kettőtől is. Most tehát Pázmándy Dénessel és D i e n e s Mártonnal három ellenzéki képviselő fog küzdeni Szentesen s mindaniknek szívós hívei lévén, a szavazatok megosztanak. Kérdehetjük helyes-e ez az ellenzéki küzdelem, ha a jelöltek mindenike csakugyan kifogásolhatlan ellenzéki elveket vall s egyébként is perfect jellem s nem származhatik-e az ilyen tusából az, hogy a kormány felhasználja az erő megosztást s inter litigantes non tertius sed quartus-vel quintus gaudet mert már M e z ő f i szocialistát is felléptették.

A Sima által felléptetett M o l n á r Jenő fővárosi ügyvédrel az a hír van elterjedve, hogy visszalépett s csak ketten P á z m á n d y és D i e n e s fognak küzdeni a mandatumért. De a hír úgy látszik nem igaz, mert Molnár Jenő visszalépéséről nem tudnak semmit Debreczenben, legközelebbi vérszerinti érdekeltek: anyja s testvérei; sőt ezek hozzánk, elmondott programbeszédét is beküldték, a melyet nem szószerint, hanem tartalmi hűségben itt közlünk nem azért mintha ezzel állást akarnánk foglalni a másik két jaiólt ellenében, hanem mert Molnár innen származott s mint ilyen érdekelheti a »Debreczeni olvasóit. Ha a másik kettőnek programbeszédét, legalább tartalmát híven visszaadó

ki ebéd után mindig egy óráig sétált a nyitott folyosón. Péter brazíliai szivacsnak nevezte el. Ő sem látott, én sem láttam még soha brazíliai szivacsot, de ha van Braziliában szivacs, az csak olyan lehet, mint a magánzó.

Az első emeleti nagykereskedőt röviden csak kasszabetörőnek neveztük, egyszerűen azért, mert nem hiheztük, hogy annyi vagyont és oly szép fogatot tisztességes uton szerezhett volna.

A hölgygel, a kiről ezen essay szól, eleinte meg voltunk akadva. Törük a fejünket, de eredménytelenül, hogy miképp nevezzük őt el.

Olyan magas, sötétszőke, elragadó szürke szemű, határozott járásu nő volt, a kihez ha sonlót már mindenki láthatott, leginkább Nizában, a mint sétáján egy hatalmas dán dogg kíséri.

A jelen esetben épen az volt a feltűnő, miszerint daczára annak, hogy a nő szemé elragadóan szürke és járása határozott volt, a szokásos dogg hiányzott mellőle. Ezért vegre is kénytelenek voltunk őt e szembeötlő körülményre való tekintettel kutyátlan hölgynek nevezni el.

Ha az utcára kiment, mindig nyomában voltunk, mintegy a dán doggot helyettesítve; a kutyátlan hölgy azonban kutyába sem vett minket. Rendesen ott ült egész nap a velünk szemben levő ablaknál és olvasott vagy valami kézimunkán dolgozott. Időnkint feltekintett, szemei a többek közl reánk is tévedtek... egy pillanatra láthatta, a mint két elbűvölt ifju

epedően bámulja őt... aztan közönyösen olvasott megint tovább.

Mi csinosa, tudtuk rajzolni s a hogy egy-egy képpel elkészültünk, rögtön kitéttük az ablakra, hogy ő is lássa. Festettünk például két szívet, a melyet egy tör döf at; a két szív a miénk volt, a tör az ő metsző hidegségét ábrázolta.

Rajzoltunk óriási kérdőjeleket, a melyek gyönyörűen jelképezték az ő viszonzérzelmének késlekedése által okozott lelki nyugtalan-ságunkat. — továbbá hatalmas felkiáltójelek által adtuk tudtára, hogy megzavart érzelmi világunk sürgősen követeli a bonyodalom megoldását. Folytatólag már nagyobb alkotásokhoz fogtunk; festettünk egy jégpánczállal borított kősziklát és mellette egy lángtengert. A kősziklára — a melyen egy hőmérő is függött, minusz 500 fok Celsiusi mutatva — ez volt ráírva: 9. A déltenger közepén ez a szám u-zott: 12. Az ő ajtószáma ugyanis 9 volt. a miénk 12.

Mind ezen és még egyéb műveinkről, a melyekkel egy orosz nagyhercegnőt is szerelmi örjögésre birtunk volna, a kutyátlan hölgy egy arcizmának változása nélkül vett tudomást és semmivel sem árulta el, hogy érdeklődnek irántunk.

Péter igeo élesen elítélte ezt a mivel sem menthető eljárást.

— Nem szólnék semmit — mondotta olykor keserűen — ha még nem laktunk volna soha sehöl. De mi nem vagyunk ilyen bánásmódhoz szokva.

— Bizony — sóhajtottam busan — a

Mályva-utcában jobb dolgunk volt. Micsoda lakók!

— És milyen varroda! Csupa művelt kis nők, a kik rokonszenveznek a festőművészettel.

— Hogy szerettek ott minket!

— Mert megértették képeinket, nem úgy, mint ő, a ki nemcsak kutyátlan, de hallatlanul barátságatlan is.

— Meg kellene írni — indítványoztam — hogy ha ez így folytatódik tovább, a következményekért nem állhatunk jót.

— Helyes — szolt Péter — ehhez jogunk van kezdjünk hozzá azonnal.

Igen szép indokolt fogalmazványt készítettünk és kiegészítettük néhány illusztrációval, a melyek — véleményünk szerint — alaposan elő fogják mozdítani a helyzet tisztázását.

Másnap reggel, a mint a takarítás miatt nyitva hagyott ablakot épen be akarta zárni, egy gyors mozdulattal a kutyátlan hölgy kezébe dobtam a levelet, azután lesiettem a lépcsőn. Mikor dél felé hazajöttem, Péter komor arcczal fogadott.

— Készülj a halálra, el vagyunk veszve — mondá. — Megtudtam, hogy a kutyátlan hölgynek férje is van. A férj egy óra mulva hazajön, a hölgy átadja a levelet, a férj felordit, mint egy tigris, mekapja a falról vadászfegyverét, berohan ide s előbb téged, azután engem lö le.

— Miért előbb engemet?

— Azt csak ő tudná meg mondani, de én sejtem ezt s alig hiszem, hogy tévedek.

kivonatan birhatók, szívesen leközlök már csak azon kuriozitásból is, hogy lássák olvasóink, mennyiben térhetnek el, ellenzéki képviselők egymástól programbeszédeikben, s helyese az eltérés s melyik tehát a mandátumra legérdemesebb.

Kivonata Molnár Jenő beszédjének:

Tisztelt Polgártársak!

Nehéz feladatot veszek magamra, midőn a jelen viszonyok között Szentés város választókerülete képviselői megbízó levelének elnyeréséért a küzdelmet felvettem. De megkönnyíti nekem ezt a feladatot, midőn a hazafias és aldozatkész polgároknak ilyen tömegét látom magam előtt és midőn látom az a benső ragaszkodást, mellyel önök volt képviselőjük iránt viseltetnek.

Tisztelt polgártársak! Soha kedvezőbb alkalom nem volt a jelenleginél arra nézve, hogy Magyarország önállóságát s függetlenségét visszanyerjük. Mert az a törvény, a mely az Ausztria és Magyarország közös külképviseletére és közös hadügyére, valamint a kettőre vonatkozó pénzügyi viszonyok rendezésére vonatkozik, a szolgálatot felmondta. Valamint lejárt az a többszörösen meghosszabbított határidő, melyen belül az Ausztriával fennálló gazdasági kérdések feltétlenül rendezendők.

És mi történt? A kormány megengedte-e ezt a kedvező alkalmat? Nem. És mindent el fog követni, hogy ez az áldatlan viszony, mely már több mint 300 év óta zsibbasztja Magyarországot erejét, meg ne szűnjön.

Hiszzen sz a kormány a parlamenti rendszer legelemibb szabályát sem követte; mert a közös kiadásokhoz való arány megállapításáról szóló törvény napirendről való levétele, a parlamenti szokások szerint maga után kellett volna hogy vonja a kormány lemondását, mert a törvényhozás elé terjesztendő törvényjavaslatok ő felsége előleges hozzájárulásával bocsátatnak csak alkotmányos államokban a törvényhozás elé tárgyalás és elfogadás végett. És az a kormány, a mely a politikai előrelátás azon mértékével sem rendelkezik, hogy tudja miképpen a beterjesztett javaslatai hatályos törvényerőre nem emelkedhetnek, egy percig sem állhat tovább a nemzet élén, nincs joga a kormányzó hatalmat gyakorolni.

Az teljesen mellékes dolog, hogy a kormány tudta miképpen a pénzen, a szuronyokkal és mindenféle hatalmi eszközökkel összeharagcsolt többsége megszavazta volna a törvény-

javaslatot. — Megszavazott volna az bármily magas kvótát is. Politikailag csak az eredmény veendő figyelembe — az, hogy egy javaslatot terjesztett be, melyet a napirendről le kellett venni.

De különben Széll Kálmán ur népboldogító és gazdagító politikáját már 20 év előről ismerjük.

Hiszzen ő volt az, a ki a Giczey Kálmán pénzügyministerségétől, pedig az sem volt a legfényesebb, átvett 19 millió deficitet, 74 millióra emelte és a pénzügyi egyensúly helyreállítására úgy megszorította az adóprést, hogy abból nem kevesebb, mint 14 féle adó tódult a honpolgárok nyakára. És olyan pénzügyi állapotot hagvott ennek daczára maga után, hogy utóda Szapáry csak 147 m. deficitet tudta ismét átadni tárczáját. Ezek mind bebizonyító számok, ott a statisztika — megmutatja.

Es ha már statisztikáról beszélünk, eszembe jutván a mostani kvóta deputációzárításai. A végén arra az eredményre jutottak, hogy fizethetünk most többet, gazdagok vagyunk, gazdagodtunk, építünk palotákat, befektetéseket eszközölünk. Igen ám, kinek a pénzén? Idegen pénzen. — Tulontul megvannak az ingatlanok jelzálogilag terhelve. Egyforma a helyzet mindenütt, ma holnap ugy lesz, mint Szegeden, a hol 2 krajczarért hazat lehetett venni, annyi adósság volt rajta. A terhek után járó kamatok mind külföldre mennek. És ha a kamatlab igen magas lesz, mint a milyen most, 10 év alatt a hitelező megkapja a követelését és az adósság annyi lesz, mint ma. Azt is mondják tele van a kincstár arannyal, készen vagyunk a valuta szabályozására. Nem is az a kérdés, hogy a kincstárban mennyi az arany, hanem az, hogy mennyi az én, meg a polgártársaim zsebében. Zsándorok szuronya és adóvegrehajtók sanyargatták azt ki mi belőlünk.

És ez az állapot mindaddig fog tartani, míg csak Magyarország gazdaságilag nem függetleníti magát Ausztriától és mindaddig, míg Magyarország sorsát Bécsben fogják intézni: míg kormány férfaink a helyett, hogy a néppel törődnének, görnyedeznek egy kis rendjelért és kiüntetésért.

Nem a természetes haladás, fejlődés és egészséges gazdasági viszonyok eredménye. Pedig csak ugy lenne annak a kincs halmaznak értelme.

Olyan ez az Ausztriával való viszonyunk, mintha a siami ikrek közül az egyik teste beteg lenne. Hiába gyógyítja azt oda át Thun meg Clary, ha idejében meg nem operálja, bele pusztul a másik is. Még most volna idő. Soha oly fényesen nem ragyogna ismét Szt. István koronája — ha a kedvező alkalmat felhasználják — mint most. De hiába minden. Kormányférfiaink ezt az áldatlan kóros viszonyt minden áron fent akarják tartani. Ez a helyzet képe gazdaságilag.

A belügyi kormányok terén igen fontos teendők vannak elintézésre. Ott van a közigazgatás újjászervezése, a családi és klikkuralom megszüntetése, a főispáni rendszer megváltoztatása, ott vannak a nagy szociális kérdések.

Igaz, hogy a modern állam gondoskodik tőle telhetőleg a munkások helyzetéről, munkásbiztosítási, betegsegélyező pénztárak, munkaidő szabályozásával, de ez mind kevés. Általános szavazati jogot kell adni a népnek. Az állami igazgatás terhére meg kell osztani a haza minden polgárával. Mert csak erősebb az az állam, a melynek terhe milliók vállán nyugszik, mint kevesekén. Így az állami igazgatás felelőssége is megoszlik. Hiába mondják, hogy a nemzetiségek miatt akadályokba ütköznek, sőt én éppen nemzetiségi szempontból kívánatosnak tartom, hogy mindenki, ki a földön lakik ne csak arra használja fel, hogy annak életnedvét és táplálékát elszívja, hanem tekintse ezt a földet magának, mellyel szemben neki kötelességei vannak, melyet vérrel is meg kell védelmezni, jogot kapván helyette. Csakis ezen az uton lehet itt egy erős nemzeti állam. És ha sze-

rencsés leszek az önök akarata folytán az országházba bejutni, legelső kötelességemnek fogom tartani ezen irányban közreműködni.

A hadügyigazgatás terén veszély fenyegeti az önálló hadseregünket. A honvédségnek vezérkarát közössé akarják tenni a hadsereg vezérkarával, pedig véderő törvényeink szelleme ezt meg nem engedi. Az önálló hadsereg kifejezés a törvényben egy oly fogalom, mely semmiféle módosítást meg nem enged.

A közoktatásügy terén a népiskolák szaporítása fontos állami érdek. Különösen az Alföld megkövetelné, hogy a harmadik egyetem Szegeden állíttassék fel nem egy hatalmas politikus kedvéért az ország szélére helyeztessek. Csak röviden kívánok egyes kiemelkedő kérdések megoldásáról önöknek véleményemet kifejteni. Ha majd az önök akarata folytán képviselőjökké megválasztanak alkalmam lesz mindig a felmerülő kérdéseket önökkel megbeszélni. Megválasztásom mellett nem tudok valami nagy multra hivatkozni, nem tudok egyébre, mint arra, hogy a főváros területén évek sora óta nagy küzdelemmel egy általam és barátaimmal alapított körben terjesztem a függetlenségi eszméket. A jövőben pedig, ígérem, hogy mindenben az elődöm nyomdokain fogok haladni, a mely Magyarország önállóságához és függetlenségéhez vezet és mindig a népért és a népjárára fogok közreműködni.

Az Isten tartsa meg önöket, kívánok önöknek kitartást és erőt a bekövetkező küzdelmekhez.

KÜLFÖLD.

A német császár látogatása Párisban.

A német császár elmegy Párisba, a kiállítás megzemlélésére, — persze nagy hadihajókon. Vilmos császár már annyi példáját adta rendkívüliségének, hogy ez az elhatározása, mely világra szóló meglepetés, valójában senkit sem lep meg. Az ifjú császár már annyit tett a francziák német gyűlölségének enyhítésére, hogy a párisi kiállítás megtekintése nem is más, mint nyilvánvaló konzekvenciája az eddigi közeledő lépéseknek, melyeket a német uralkodó a francziák irányában tett. A mióta csak uralomban van, nem mulasztotta el a legkisebb alkalmat sem, hogy a franczia nemzetnek kedveskedjék s el is érte azt, hogy a császár egyénisége személy szerint szimpátiussá lett Párisban, ha egyébként a francziák nem is tudják elfeledni Elzász és Lotharingia elvesztését. A német császár merész elhatározásának a híre már eljutott Párisba s a franczia lapok szívesen, örömmel fogadják. Azt írják, hogy II. Vilmos oly biztosan érezheti magát Párisban, mint akár potsdami kastélyában. Mégis csak nagy fordulat ez Szedan óta. A nevezetes utazás híre azután eljutott Bécsbe is, hol természetesen nagy feltűnést keltett. De a német császár példájára, ugy látszik, az osztrák diplomácia is enged merevségéből s most már nem lehetetlen, hogy a mi királyunk is meglátogassa a párisi kiállítást, habár még eddig az elhatározás felől megerősítő hír ki nem szivárgott is.

Berlinből állítólag föltétlenül megbízható forrásból a következőket jelentik:

A Kaiser Wilhelm II. és a Kaiser Friedrich III. sorshajók és két kisebb cirkáló hajó parancsot kapott, hogy Vilmos császár utazására készen álljon. A német császár ez év májusában vagy júniusában a Kaiser Wilhelm II. hadihajóra száll s többi három hajó kíséretében Franciaországba utazik és valószínűleg Havrebén fog fog partra szállani, a honnan tovább utazik Párisba. A császár egy hetet fog a franczia fővárosban tölteni és ezt az időt a kiállítás megtekintésére fogja fordítani. A hírt a németek lelkesedéssel — a francziák is türelmes barátságos hangulattal fogadták.

— Ez szomorú, alig marad időnk végrendelkezni.

Komoran vártuk a gyilkost egész délután. Nem jött.

Vártuk másnap is. Akkor sem jött. Harmadnap sem.

A kutyátlan hölgy tehát nem adta oda a levelet? Eszerint megis szeret minket? De akkor felelt volna: ő pedig nem irt.

Még vagy háromszor irtunk neki. Megkapta és elolvasta mindet. Vártuk a felelettel egész délután. Nem jött.

Vártuk másnap is. Akkor sem jött. Harmadnap sem.

Pedig ha felelt volna:

Ennek az essay-nek még most nem let volna vége;

Nem mondtunk volna fel a háziasszonyunknak azzal az indoklással, hogy a kutyátlan hölgy hideg magaviselést nem bírunk ki.

Nem akoztuk volna meg ezen méltatlan ideált kikötésünk alkalmával nyolcz oldalas levélben és több a szövegehez tartozó sikerült illusztráció kapasan;

És nem kértük volna — mint a hogy most kérjük — összes barátainkat arra, hogy ha e nőt valahol találják, habozás nélkül fejezzék ki előtte megborítottságunkat azért, hogy ugy járt el velünk szemben, a hogy még senki.

Könnyen rá lehet ismerni: feltűnő ismeretető jele, hogy elragadó szürke szemé van a nyomorultnak és mindig kutyá nélkül jár az utcán,

A háboru.

A háboru sulypontja most a keleti harc-téren — Natalban van, ahol, dacára French tábornok Colesbergnél kivívott állítólagos győzelmének, az angolok dolga roszul áll. A Times levelezője szerint ugyanis Ladysmith helyzete most nagyon rosszabbodik és a türelmetlen várakozás, a beégés, a bombázás és a kis adagra szállított elelem megteszi hatását Pretória felől jelentik, hogy White tábornok egész seregével kirohanni szándékozik Ladysmithből és ezért előbb hasznavehetetlenné teszi nehéz ágyuit. Azt a kaffer-hírt, hogy White tábornok a burok egyik hadállását elfoglalta, nem erősítették meg. Az Umbulvane hegyen levő bur ágyúk titokzatos hallgatását most azzal magyarázzák meg, hogy a burok hadállásukat megváltoztatták és táborukat át-helyezték.

A tábor most Springfield táján, a Tugela felső részén van és pedig völgymélyedésben, ahol nem is lehet látni. 63 bur kocsi látta arra haladni. Négy szép lótoló vont fogat követte a kocsisort, melyen Joubert tábornok ült, mert kíséret lovagolt mellette.

A Daily Telegraph-hoz a frere táborban december 31 én főadott sürgöny érkezett, mely fölvilágosítást ad Buller legutóbbi szerencsétlen mozdulatáról. Buller és Warren az elmúlt éjjel előnyomulást terveztek, de a vállalkozás már az első lépésnél dugába dőlt. A harcot azzal kezdték, hogy az angolok előző estén a burok kolenzói hadállását bombázták, de sikertelenül. Az éj folyamán lovasított gyalogság nyomult a Tugela felé, hogy a burokat kényszerítse hadállásuk föltárasára. A burok a lovasokat heves puskatűzzel fogadták, miközben fényvetítővel világították meg a közeledő angolokat, a tengerész-ágyúk, melyeknek a burok állását kellett volna lőniök, nem is léphettek akcióba, mert a lovasság nem tudta megállani a burok tüzeit és visszavonult. Az éj viharos, esős volt. A visszavonuló angolokat heves ágyú és puskatűzzel üdözték. — A másfelül előnyomult angol csapatokat szintén visszavonulásra kényszerítették s így a vállalkozásnak semmi eredménye nem let. A veszteségről nem ad hírt a tudósítás.

A burok pedig a legnagyobb lelkesedéssel vannak eltelve szabadságuk ügye iránt, a mit csak mi magyarok érthetünk meg, akik az 1848/9-iki szabadságharcban hasonló lelkesedésre büszke önérzettel tekinthetünk még ma is vissza.

East-Londonból érkezett magánlevél következőleg ecseteli a burok lelkesedését:

»A háboru befejezését itt márczius-aprilis előtt semmiesetre sem várják és az is csoda lesz, ha akkorra befejeződik. De aztán késhegyre menő harc is lesz, mert a burok lelkesedése határtalan, 13—14 éves fiúk, a kik a puskát is alig bírják, megszöknek hazulról és a harctérre mennek. 70 éves agastyánok is kivonulnak; de nem azért, mert ki kell vonulniok, hanem saját elhatározásukból. Igazi szabadságharc ez, melynek okvetlenül a burok diadalával kell végződnie, míg a szegény angol katonák százával esnek el, bár azt sem tudják, hogy miért. Ma már az angolok is tűnődnek ezen a kérdésen.

A nagytőkékért, néhány johannesburgi stréberért kell elvérzeniök, a kik eleinte Krüger mögé bujtak, később aztán ellene agitáltak. Ezek a derék emberek most nyugodtan pihennek Londonban, a katonák helyettük esnek el és a világ ezt nevezi igazságos háborúnak. Ha valaha igazságtalanul idéztek fel háborut a nagytőkének hatalmával, úgy a jelen háborura áll az. Ezt tudják a burok és ezért nemcsak lelkesek, de a végsőig elkésredettek is. Az angolok drágán fogják megfizetni vállalkozásukat. A szabadság fiaí pedig büszkén tekinthetnek testvéreikre a burokra.

Öngyilkos gazdász.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 4.

Megirtuk azt az öngyilkosságot, mely új év első napjának reggelén történt. R u z s i c s

Lajos gazdasági gyakornok átmulatta a Silveszter éjszakát s aztán mámoros fővel, butól elkecseregett szívvel, cigányzene mellett elment az ideálja ablaka alá s ott szíven lőtte magát. Most vesszük híret, hogy R u z s i c s Lajos ma reggel meghalt. Rövid tragédia, mindennapi esemény, a melyet már a realis XX-ik század blazirt emberei csak megszokással s nem ritkán mosolylyal fogadnak. Egy szegény szerencsétlen fiatal ember, a kinek még nem fásult el a szíve a megélhetéért való küzdelemben, a ki még tud forrón, igazán érezni. Szeretett . . . ez volt a bűne.

Ezért kellett egy ostoba ólomdarabnak kioltania egy szép reményre jogosító ifju életet. A R u z s i c s Lajos sorsa megérdemli, hogy néhány sort szenteljünk neki s hisszük, hogy vannak emberek, a kiket még meg tud indítani egy naiv leleknek szomorú tragédiája.

Ruzsics Lajos, zalaegerszegi 25 éves gazdasági gyakornok szeptemberben jött Debreczenbe, hogy utolsó vizsgáját letegye és a kataszteri hivatalhoz bejusson. Debreczenben rendezett viszonyok között élt s így nem való az a hír, mintha adóssagai miatt lőtte volna ölébe magát. Sylvester éjszakáján együtt mulatozt Nógrády L. Antal m. a. v. hivatalnokkal és Mészáros Karoly joghallgatóval a Bikában, jókedvvel huzatta a nótáit s barátainak sejtelve sem volt arról, hogy a szerencsétlen fiatal embernek mi foglalkoztatja az elméjét.

Mulatozás közben egy levelet adott át Nógrády Lajosnak, a melyre kívül z volt írva, hogy: »Holnap délután 3 órakor felbontandó.« Barátai ebből sem sejtettek még semmit s mulattak tovább, jókedvvel. Reggel felé aztán Ruzsics felalott, bucsuzott barátaitól, magával vitte a bandát is. Elvitte az imádotja ablaka alá, ő bement az előszobába és ott szíven lőtte magát. A megrémült házbellek mindjárt értesítették a rendőrséget, a kik a közkórházba szállították a szerencsétlen fiatal embert, a ki ott csak egy-egy pillanatra tért magához, a mikor is arra kérte a körülötte levőket, hogy edes atyját id. Ruzsics Lajos, Zalaegerszegi ügyvédet ne értesítsék a dolgról, mert meghalna bánatában. Az esetnek gyorsan híre terjedt a városban s a kik csak ösmertek, őszintén sajnálták a szegény, szerencsétlen fiatal embert, a kinek csak azért kellett elpusztulnia a világból, mert mélyen érző szíve volt. Nógrádynek az eset hírére rögtön az átadott levél jutott eszébe, — a melyben Ruzsics megírja sötét szándékát s arra kéri barátját, hogy rendezze tartozásait, írjon rokonának, Ruzsics Annának Zalaegerszegre, aki ahhoz a szükséges pénzt elküldi. Levelet avval vegzi, hogy »én már nem találok jól magam ebben a nyomorult világban! Az Eg Ura áldjon meg! Ez a Ruzsics Lajos szomorú, megható tragédiája. Minden-napi, de megható történet s ha a blazirt emberek át is siklanak rajta, vannak érző szívek, rokonszenves lelkek, a kik hullatnak a szerencsétlen szerelmesért néhány őszinte könnyet s aztán . . . aztán n a p i r e n d r e t é r n e k fölötte is, mint minden szenvedő fölött. De a szegény apa a kinek minden reménye az ősszpontosult szegény gyermekében, a szegény apa szívében betölthetetlen ürt, vigasztalhatatlan fájdalmat hagyott hátra a szomorú eset. Ruzsicsot holnap délután temetik a közkórházból.

Titokzatos lövöldöző.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, 1900, január 4.

Az Eötvös utca nyugalma pár nap óta fel van zavarva. Azok a békés polgárok, a kik eddig gondatlanul hajtották fejüket nyugalomra, most minden este éjjel után lövések még pedig hatalmas lövések zajára ébrednek fel.

Figyelmessé tették a dolgra már a rendőrséget is. A bünygyi osztályhoz jelentés érkezett, hogy Kovács László Eötvös utcai lakos háza előtt minden éjjel hangos revolver durranás zavarja a csendet.

Tegnap éjjel az őrjárat hosszabb ideig czirkált a Péterfián és az Eötvös utca két

torkolánál. Ugy egy óra tájban hirtelen egy lövés dördült el. Mire az őrjárat össze futott a lövöldöző eltűnt.

Kovács László Eötvös utcai lakos házá-nak udvarán ugyanakkor nagy lámpavilágot vettek észre. A rendőrök bezörgettek a kapun. A házigazda előadta, hogy ő az a boldog ember, a kit a titokzatos idegen minden éjjel megtisztel az üdvölvésekkel.

A rendőr őrjárat vezetője kérdezősködni kezdett a gazdától. Az ugyan felvilágosítást adni nem tudott, de mutatott egy levelet, a melyet az udvaron talált, s a mely még bonyolultabbá teszi a rejtélyes lövöldözést.

A levél durva munkáskéz írása s a következőleg hangzik:

T. cz. uram!

Ha ön a kapu hasadékába nem tesz 400 frtot, lövöldözni fogok.

Ismeretlen.

Az őrjárat vezetője kétszer-háromszor elolvasta a levelet, de nem tudott kiokoskodni belőle semmit.

Két rendőrt lesbeállított, hátha jön még a titokzatos tövöldöző a pénzért. Reggelig posztolt a két rendőr, de semmi gyanus nem mutatkozott.

Reggel aztán úgy a gazda, mint az őrjárat jelentést jett a bünygyi osztálynál, a hol most erősen nyomozzák azt a titokzatos atyafit, a ki az Eötvös-utca lakóinak nyugal-mát oly brutális módon háborgatja.

H I R E K .

Előfizetési felhívás.

Az új év alkalmából felhívjuk olvasóinkat, pártunk tagjait, hogy lapunkat támogatni meg ne szünjenek. Egyetlen lap ez Debreczenben, amely bárki-nek megmondja az igazságot s a közügyek felett szigorú, de igazságos kritikát gyakorol. A ki csak egy kevésbé foglalkozik a közügyekkel, az be fogja látni, hogy egy független, szókimondó lap Debreczenben nélkülözhetlen. — Ép azért kérjük a közönség támogatását, a melyet harmincz év óta egész teljességében kiérdemeltünk. — Lapunk előfizetési ára a régi.

* A debreczeni függetlenségi kör f. év január hó 20-án az »Arany Bika« disztermében zártkörű táncvigalmat rendez.

Debreczen független érzelmű polgárai és polgárnői!

Mutassuk meg, hogy szokásaiban még mindig él a magyar!... Hadd lássák az ellentábor tagjai, hogy milyen őszinte, milyen családias jellegű az igazi romlatlan magyar mulatság. Ez a bál a különben is, melyen Debreczen igaz fiaí és leányai találkoznak egymással. — Jertek azért minél nagyobb számmal.

A rendező bizottság minden lehető megtett és tesz, hogy a század ez utolsó évében rendezendő mulatsága feledhetetlen emlékü maradjon.

Föl tehát 20-án a vigalomra!

A rendezőség.

* Rendőriroki állás létesítése. Végh Gyula tiszti. rendőrfőkapitány előterjesztést adott be a városi tanácshoz, melyben egy új rendőriroki állás létesítését kéri a rendőrség bünygyi osztályánál. A bünygyi osztály nagy munkaköre nemcsak hogy megkívánja ezen új hivatal felállítását, — hanem valószínű, hogy az óriási anyag kellő es pontos feldolgozására és elintézésére még az illetéknéppen szaporított személyzet sem igen lesz elég-séges, alapos lehet tehát a bünygyi osztály reménye, hogy a városi tanács az új rendőriroki állás creálását nem fogja megtagadni.

* Nemes sziv. Az anyagiasság es lelki csömör korszakában jól esik egy nemes sziv

üdvö» kivételéről adunk hírt. Gyérey Richárd Tolna-Ozora főbérleje, igazi istenáldása a községének. Nehány héttel ezelőtt nagy tűzvész pusztított egyik pusztáján. Gyérey Richárd minden károsultnak teljes értékben térítette meg a veszteségét. Újévkor pedig a következő összegeket szentelte jótékony célra: a katolikus iskolák szegény gyermekeinek felruházására 100 koronát, az óvintézetnek és a tűzoltóságnak ugyannyit, a zsidó iskolának 50 koronát.

* Királyi kitüntetés két béresnek. A hivatalos lap száma olyan két legfelső királyi kitüntetésről ad hírt, aminőt még nem regisztrált soha. Két öregbéresnek adományozza a király az ezüst keresztet, akik sem hadverő csapatában nem vettek részt, sem veszendő embert nem mentettek ki a halálból. A kitüntetést azért kapták, mert hűségesebben szolgálták kint az alföldi rónán. Vidá József hatvan esztendőig szolgált, mint öregbéres a tetéleni (hajdumegyeri) uradalomban, Vagdalt József pedig 1842. óta egyforma buzgósággal és becsülettel szolgál a gróf Széchenyi uradalmon. Most az ő viseltes bekecsükre fényes ünnepélyek között tűzik föl a csillogó metáliát. Ilyen kitüntetés még nem fordult elő és lehetetlen észre nem venni azt az erkölcsi célzatos, melyért Darányi földművelésügyi miniszter a két egyszerű embernek érdemeit a legfelső helyen kitüntetésre ajánlotta, míg a munkásosztályt megelégedéssel töltheti el az a tudat, hogy a ritékes munkájokat a király is elismeri.

* Egy önkéntes halála. Egy debreczeni előkelő családot megrendítő csapás ért. — Deák Zoltán honvéd önkéntes, Deák Ferenc pénzügyigazgató helyettes fia, tegnap este Budapesten szívvelhűdés következtében hirtelen meghalt. A gyászestéről még az este sürgönyileg értesítette az ezredparancsnokság a szerencsétlen véget ért fiatal ember szüleit, kiket mély gyászba borított a megdöbbentő esett. Deák Zoltán fiatal 23 éves ember volt, végzett jogász, ki most töltötte önkéntes évét. Atyja, kit nem rég M.-Szigetre helyezték át, helyben lakó édes anyja és Ferenc bátyja, ki itt törvénytudóként aljegyző a gyászos hír vétele után azonnal Budapestre utaztak.

* A debreczeni tornaegylet rendezési összejövetelét minden hó első péntekén este 8 órakor tartja a Dreher-féle sörccsarnokban. A január havi összejövetel e hó 5-én lesz s erre az ujonnan beépített tagok s a belépni kívánók is meghívotnak.

* A nőegylet vigestélye. Nagyban készül a nőegylet e hó 13-án rendezendő vigestélyre. A jelmezés felvonulást, melylyel az estély kezdődik, Komjáthy János színiigazgató rendezti és vezeti. Mint halljuk már eddig is nagy számban vannak, a kik az estélyen jelmezben akarnak megjelenni. Férfi jelmezeket Komjáthy színiigazgató is ad ott a Bikában a felvonulás idejére. A felvonulást csoporttánc követi, melyben az összes tánczó párok — jelmezben vagy anélkül — résztvehetnek. Az összgyakorlás, mit annak idején az elnökség tudat, a Bika disztermében fog tartatni. Táncz után ének, majd szavaltat következik. Ezután jön a nagy szerecsesjáték. Kis kosarakban (mit maguk hoznak és diszitenek fel a hölgyek) árulnak czukorkákat s minden tízedik csomag nyerőszámot rejt magában. Az ár meg van szabva (20 kr), zsarolni nem lehet. Az izles s nyerepmény tárgyakat a szerencsesátorban vehetik át a nyercsők. A szerencsesátoron kívül lesznek még thea, buffet, bor és czukraszásátrak. A program befeljezése után vacsorálni lehet. Szóval mindenről gondoskodva lesz.

* Az angol társalgó körben f. hó 7-én közbejött körülmények folytán nem lesz teaestély és felolvasás, hanem csak rendezési összejövetel.

* Agyonütött gyermek. Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a délelőtti órákban. Lőki Sándor vármegyeri hajdu 15 éves Maron fia a majorsági földön levő hazuk udvarán fát akart kiásní. Mikor nagy buzgalommal ásta a vezetes fát, hirtelen nagy zuhanással a szerencsétlen fiura esett és magga alá temette. Az anyja a nagy sikoltásra ki-

rohant a lakásból, s látta fia veszedelmét, kétségbeesetten kiáltott segítségért, de hasztalan, mert a gyermeket a fa agyonütötte. Az öreg hű hajdu szolgálatának leteltő után már csak fia holttestére borulhatott.

* A hentes és mészáros ifjúk e hó 6-án tartandó báljára rendkívüli előkészületek tétettek, hogy e hirneves bál régi multjához képest az idén is a legsikerültebb legyen; a rendező bizottság melynek élén a diszelnök Debreczeni Lajos áll, mindent elkövet, hogy vendégeiket igaz magyar szeretettel fogadják. A meghívók már mind kibocsátottak, s a kik nem kaptak és arra igényt tartanak adjuljanak bizalommal a rendezőséghez. A bálon a legdialiasabb idényserreg fogadja az érkezőket. Ezen felette érdekes mulatságon Rácz Károly húzza talp alá valót.

* Szász megalkuvás. Megirtuk annak idején, hogy dr. Schuller m.-vasárhelyi szász ügyvédjelölt, kit a vizsgáló bizottság csak kegyelemből bocsátott keresztül az ügyvédi szigorlaton, mikor az ügyvédi eskü következt, melyet a magyar alkotmány tiszteletben tartására kellett volna letennie, megtagadta azt. A vizsgáló bizottság ez ügyben előterjesztést akart tenni az igazságügyminiszternek, de ez — mint Vasárhelyről írják — most elmarad, mert a zöldsász ügyvédjelölt, miután tudomására hozták, hogyha az előírt esküt le nem teszi, az ügyvédi oklevelet nem nyerheti el, meggondolta a dolgot és az esküt szabályszerűen letette. Erre az oklevelet részére kiszolgáltatották.

* A puskaporostorony veszedelme. Rejtélyes eset tartja izgatottságban a temesvári katonai köröket. Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy a mehalai ut mentén fekvő 6. számú puskaporostoronyban egy eddig ismeretlen tettes be akart hatolni a raktárakba, de az őrs puska lövésekkel elriasztotta.

Ez az eset — mint Temesvárról jelentik — a mult éjjel megismétlődött, meg pedig ezuttal sokkal komolyabb alakban, mert az őrs életveszedelembe forgott. Éjjel 12 óra tájban az őrs észrevette, hogy több ólalkodó alak közeledik a dinamitraktárhoz. Mikor a kijelölt határvonalhoz értek, reájuk kiáltott:

— Halt! Wer da?!

Minthegy az ismeretlen emberek a háromszori felszólításra sem válaszoltak, reájuk lött. Ezek azonban visszatüzeltek az őrra és azt egy lövéssel a lábán megsebesítették. Az őrs azonban nem vesztette el lelelkijelentését és még öt lövést tett, mire a támadók elmenekültek. A puskaropogásra odafutott az őrség, mely átkutatva az egész környéket, a nélkül hogy nyomára akadt volna a vakmerő támadóknak.

Schwitzer Lajos hadtestparancsnok elrendelte, hogy ezentul kettős őrség legyen a veszélyeztetett puskaporostoronyban. A megsérült katona sebesülésszerencsére csak könnyű természetű, a nyomozás nagy szigorúsággal folyik.

* A kalocsnik titka. Ma reggel egy szép asszonynak abaka alatt egy pár vadonnatuj sárczipót találtak a sárba beragadván; mivel pedig szép hazánkban a szabadgondolkodás nincsen korlátozva, a szomszédok es érdekfűzők nagy odaadással engedték át magukat a pletyka kombinálás élvezetének. A legrosszabbik azt állította, hogy a sárczipók boldog volt tulajdonosának az ablakon történt kiugrása közben, vagy után maradt el az elávelt sárczipó pár. Egy másik a kidobás lehetőségét sem zárta ki. A harmadik kombináló ki szelid lélekkel volt megverve a természetől úgy gondolkozott, hogy az egész ártatlan nachtmusika lehetett, s talán a zordtérj közbeszólása folytán megzavarva a tisztelt imádó es volt sárczipó tulajdonos kénytelen volt megugrani. A legrosszabbik nyelvűlen erre azt a megjegyzést tette, hogy

a kedves ismiretlen talán a cigányok bifizetése elől pattant el. Szóval folyt a találgatás, de pozitív értesülést még legjobb riporterünk sem tudott szerezni. Talán hárman tudnak megmondani a sárczipó titkát, a volt sárczipó tulajdonos, a zord férj es legbizonyosabban a szép asszony.

* Szerencsétlenül járt gazda. A Hatvan utca végén vígan hajtott hazafelé Földes Nagy Mihály bősörményi gazda. Békésen kocogott a három pejkó s a szegény Nagy Mihály nem is gondolta, hogy békés kis lovai milyen veszedelemben fogjak dönteni. Amint át haladt a sorompón egy tologató mozdony haladt el a kocsíhata megett. A félénk lovak megijedtek, elragadták a szekeret s Nagy Mihály minden erőlködése daczára sem tudta megfékezni a megvadult lovakat. Az egyenes országutról levágtatták a lovak s a kocszi utszéli árokba borult. A rud elört s az egyik ló szügyébe furódott. Nag, Mihály pedig kibukott a kocsiból, s eszméletlenül terült el a földön. Az arjararó falusiak segítettek a szerencsétlenül járt emberen, ki csakhamar magához tért. a megsebesült lova hátrahagyásával folytatta az utjat.

* Letartóztatás a színházban. A barcsi római katolikus templomba vasárnapra viradóra betörték. A betörő lefeszítette az oltárok aránykeresztjeit, a csilárok drága üvegeit es pár ezer forint értékű zsákmánnyal ált odább. A barcsi rendőrség táviratozott mindenfelé a betörő után. A pécsi rendőrség is megkapta a betörő személyleírását s ennek alapján tegnap este a színházban letartóztatott egy idegent, a ki nagyon józüen mulatott az előadáson, a ki azonban a színházi ügyeletes rendőrtisztviselő veszedelmesen hasonlítónak talált a barcsi rablóhoz. Most várják a barcsi rendőrség közelebbi értesítését; addig a letartóztatott idegent fogva tartják.

* A művelt nők otthona. (Beküldetett) ez a szép jövőre jogositott egyesület feloszlásnak indult Budapesten. Személyeskedés, rágalom dulta fel az egyesület békejét, ennek következtében leköszönt egy napon az elnök és a két alelnök. A belviszalyok válságba döntötték, az egyesület nem képes fizetéseknek eleget tenni, mivel az egyesület iránti bizalom megszűnt. Azt hiszem szolgálatot teszek a vidéknek e figyelmezte es által.

* Eltűnt hajó. Odesszából azt táviratozzák, hogy ott nagyon aggnak a Nagy Peter nevű hajó miatt, mely még december 13-án indult el onnan 45 utással Marseillebe, a hova még december 22-én kellett volna megérkeznie, de még eddig nem érkezett meg. Az összes közbeeső kikötőkben táviratilag kérdészködtek a Nagy Péter után, de sehol sem tudnak róla. Attól félnek, hogy a hajó elsülyedt.

* Elevenen elégetve. Mac Kinley az elnöki üzenetében, melyet dec. 5-én intézett a kongresszushoz, a lehető legerősebben elítéli a linczeléseket. Es már másnap, dec. 6-án szörnyű linczelés ment véghez Kentucky állam Maysville városában. A bős tömegnek nem volt meg az a mentsége sem, hogy a bün fölötti közvetlen elszörnyűködésében követte el a linczelést. Mert s megbosszult bün óta két hónap telt el es a linczelők éppen akkor léptek föl, mikor a bünöst végtárgyalásra vitték, hol ugyis elnyerte volna méltó bünetését. El kell ismerni, hogy a bün, mely megbosszultatott, szörnyű volt, de arra a kegyetlenségre, melylyel a népitélet végre lett hajtva, nem lehet mást, sak kárhoztató szavakat találni.

Október 5-en történt, hogy a 18 éves néger Coleman Richárd, ki Lashbrook James farmer házában bizalmas házi alkalmazott szerepét vitte, egy gunyhóba csálva gazdája nejét, megtámadta, majd beretvával átvágta nyakát es baltával addig ütötte fejét, mig megbizonyosodott haláláról. Elfogatván, Covingtonba vitték, hogy elkerülhessék a lincselés. Coleman bevallotta tettét. A végtárgyalás december

6 ikára lett kitűzve Maysvillebe. A scheriff hat segéddel vasuton szállította oda.

Maysvilleben ezalatt titokban úgy, hogy a hatóságok mitsem tudtak róla, szervezkedett a polgárság, hogy Goleman ne halhasson meg törvényes halállal. Már december 5-én este várták a vonatnál a foglyot. Ezzel előlárulván tervüket, megszállták a postahivatalt, a vasuti állomást és az összes utakat, hogy a készülő lincselésről senki se tudósíthassa az állami kormányzót és hírlapokat.

December 6-án reggel alighogy a foglyot hozó vonat megérkezett, körülvette a néptömeg és mire a sheriff a törvényszéki épület elé ért, kiragadták kezéből a néger. Ezt azután diadalüvöltéssel vitte a tömeg, melynek élén a meggyilkolt asszony férje állott, a lincselésre kiszemelt helyre. Utközben — ütöttek-verték a néger, úgyhogy az már félhalott volt, mikor a vesztőhelyre értek. Egy fecska állott ott. Ahhoz kötötték Colemannt, majd rózsát gyűjtöttek lábai alá s azt meggyújtották. Az első gyufát Lashbrook James illesztette a rózsára, Szörnyű volt nézni, a mint a lángok nyaldosni kezdték a néger testét. Ez párszor leesőben volt már, de a kegyetlen nézők újból megtámasztották, hogy tovább gyönyörködhesseken szenvedésében. Sőt akadt, ki kivájta a néger szemét, mikor még eszméletlenül volt; mások az üregekbe cayennei paprikát öntöttek, Harom óra alatt elégett a néger. A tömeg boszuja ki volt elégitve. Estére misem maradt a vesztőhelyen: mindent széthordtak emlékeknek.

Színház.

Don Cesar de Bazán.

Distingvált közönség nézte végig don Cesar de Bazán tegnap esti előadását. A vonzerő különösen az volt, hogy a czimszerepet Komjáthy játszotta, kinek ez egyik legjobb szerepe. Tegnap újra bizonyította, mert játékaival, mely a legkisebb arnyalatokig gondos tanulmányra vallott zajos tapsekat aratott. Kivált mellette F á y Flóra, ki Maritta szerepében élvezetes alakítást produkált. Jó volt Tanay a király szerepében s Bartha István mint kerítő marquis. Elismerés illeti azonkívül Szathmarit és Csügeuyit is.

Ferenczsné a puskaműves fiu szerepében nagyon ügyes, kedves volt, bár e szerep nem illik az ő egyéniségéhez. Eszünkbe jutott Halmy M., a ki ebben a szerepben igazi műveszi játékot nyújtott. (s. b.)

A görög rabszolga. A jövő hét folyamán élvezetes színházi estékre van kilátásunk. K o m j á t h y igazgató rendezésében kerül színpadra a görög rabszolga című operett, a mely diadalt aratott Budapesten és több vidéki nagy színpadon. Az operett olyan fényes kiállításban kerül színpadra, a milyen a debrecznai színpadon még kevés volt. G y ö n g y ö s s y Viktor kiváló festőnk a remek díszletekkel önmagát multa felül. Minden felvonás díszlete szenzáció számba megy. Az operettet D o n a t h Lajos, a kiváló karmester fogja dirigálni.

Színházi műsor.

Csütörtökön »B« bérletben újdonságu először: A menyem. Vigjáték 3 felvonásban Pénteken »C« bérletben másodsor: A menyem.

Szombaton »A« bérletben: A tevedt nő (La Traviata). Opera 4 felvonásban. Verdítől.

Vasárnap jan. 7-én két előadás: délután 3 órakor fehélyárrakkal: Liliom Klári. Eredeti népszínmű 3 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszűnetben: 1000. év. Történelmi látványos színmű. Irtá és zenejét szerzette: Verő György.

A bécsi kivégzés.

— Saját tudósítónktól. —

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk a bécsi gyermekgyilkos anya kivégzéséről, melyről még a következőket jelenthetjük:

Már tegnap este elterjedt az a hír, hogy a király megerősítette a halálos ítéletet, de azért még mindig azt hitték, hogy az uralkodó kegyelme az utolsó pillanatban meg fog érkezni. De nem így történt, a király szabadfolyást engedett az igazságszolgáltatásnak. Az elítélt asszony elég nyugodtan hallgatta meg az ítélet megerősítését, de vallomást az utolsó órában sem tett s az utolsó pillanatig azt hajtogatta, hogy gyermeke halálában ártatlan. Az utolsó éjszakát a siralomházban töltötte, a melyet két gyertya és egy gázlámpa világított meg. Az asztalon egy feszület és egy Mária-kép állott. Egész éjjel imádkozott, de közben aludt is. Védője ma reggel hat órakor meglátogatta s biztatta, hogy ne adja föl a reményt, mert már sokszor megtörtént, hogy halálra ítélték az utolsó pillanatban kaptak kegyelmet. Hummelé mereven védőjére szegezte a szemét s folytonosan csak azt mondta: O Istenem! En jó Istenem! Azután bucsuzásra kezét nyújtotta védőjének. Néhány perccel később elvezették a fogház kápolnájába, a hol a fogház papja csendes misét mondott. Az elítélt asszony egyenesen tartotta magát és kevéssel utóbb az orvos is konstataulta, hogy érverése egészen rendes. Ugyanaz a zöld posztóruha volt rajta, a melyet a tárgyaláson is viselt.

Nyolcadfél órakor bement hozzá az orvos, aki eitől fogva egy pillanatra sem távozott tőle. 8 órakor megjelent nála a prágai hóhér két segédjével. Ezalatt a törvényszéki épület kapujában összeverődött vagy 50 ember, a kinek belépő jegye volt a borzalmas látványossághoz. Kódós idő volt s oly sötét, hogy az utcán még 8 órakor is égtek a lámpák. Ebben az időtájtban egy szakasz gyalogos vonult be a tvszéki épület udvarába s a bíróa körül állott föl.

Nyolcz órakor nagy mozgás támadt. Megjelent a szomorú menet, elől a hóhér, utána az elítélt asszony két börtönőr között. Az egész uton folytonosan nyöszörgött és imádkozott. Fejét az egyik börtönőr vállára támasztva, elég szilárd lépéssel ment a bíróházhoz. Ott előlepett a törvényszéki bizottság vezetője s így szólott a hóhérhoz:

— Átadom önnek az elítéltet. Tejj-sítse kötelességét!

A hóhér segédei átvették Humelnét s hatal a bíróházhoz állították. A mint az elítélt asszony a hóhér kezében a kötelet megpillantotta, így kiáltott föl:

— Istenemre esküszöm, hogy ártatlan vagyok! Nem voltam oka a kis Anna sovány-ságának és halálának, hanem...

Ennél többet nem tudott mondani, mert a hóhér intett a segédeknek, a kik az asszony nyakába vetették a hurkot. A hóhér kezével eltakarta az asszony arcát, fejét lefelé szoritotta és fél percz múlva mindenek vége volt. Az elítélt asszony kizenvedett. Egy órával később holttestét a bonczterembe vitték, a honnan még este kivitték a temetőbe.

IRODALOM.

Versék. Irtá Kiss Pál. Makó 1899. Kiss Pál poézisét ha nem tévedünk öletszerűség jellemzi. Minden kisebb érzelem dalt fakaszt ajkáról, s ő oly szívesen énekel, hogy hamarosan egy vaskos kötetet tesz ki dalainak száma.

Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy nincs tehetsége. Csak azt, hogy nem izmosodott meg, s egyénisége nem tör előtérbe. Néhány igazán szívből jött dal pedig azt mutatja, hogy a ver meg van, csak hogy nem burog. Ilyen például ez a két strófa is.

Boldogsággal.

Boldogsággal, szerelemmel
Nem törődöm én már:
Elmult tőlem az az idő
— A szép tavasz, szép nyar!

Azt mondják: a forró nyárra
Fagyosabb lesz tél:
— Szegény szívem beh beszeretél
S beh fagyossá lettél!

Az öletszerűséget pedig az olyan versek, mint Ösfy ur. Nem voltam én... Nagypén-
teken. Elgondolom, melyek a kötet leggyengé-
darabjai bizonyítják. Kár volt a kötetbe azt a
két jutalmazott költeményt felvenni, melyek
bizony nem érdemesek a megörökítésre. Han-
gulates, érzelmekben gazdag vers azonban a
kötet Kossuth című verse, a mely maga is
bizonyítéka, hogy Kiss Palban van költői véna,
csak haladnia kell. Második kötetével (ha letesz
tervéről hogy ez az utolsó) diadalt fog aratni.
(s. b.)

CSARNOK.

Szerelem a jég közt.

Irtá: Oszipav A. A.

Orosz eredetiből fordította: Ambroziovs Denső.

I.
A végtelen sarkvidéki éjszaka borul
Novaja Zemlya fölé. Négy hónapja már, hogy
több mint két harmada elmult már, s bár
megis úgy tetszik, mintha örökre megvoldul
fosztva a világságtól, a verőfényes naptól s
a szívedet, mely aggodalmasan szorul össze,
kétségbeesés környékezte. Teljes eszakadás az
egész világtól. valami tehetetlenség, elhagyá-
tottság s ezzel együtt kifejezhetetlen erőtlén-
ség az éjszakának ezzel a sötét, szinte fekete
kártyjával szemben, a melyen mintha egy
más fényes világból pislognának keresztül
egy kis ragyogó pontocskák — a csillagok.
Ha nem volnának órák, melyek egyhangu
ketyegesükkal emlékeztetnek ra, hogy az idő
muik, könnyen azt lehetne hinni, hogy meg-
állott. De nap mulik nap után, a csillagok
ünnepélyesen futják pályáikat, a nap azonban
folyton csak halo atja, halogatja királyi meg-
jelenését.

Már fél esztendő mult el azóta, hogy
a «Vladimir» gőzös a sziget lakóinak bucsu-
kiáltásaitól kísérvé eltűnt a szemhatár mögött.

Mikor eltávozott, a szamojédek hosszabb
ideig láthatták keskeny szemeikkel, miot
Juv atya, — a rövidlátó felcser pedig vala-
mennyiüknél hamarabb veszítette el szemét elől.

A gőzös pedig hagyott maga után nyo-
mokat a parton, melyek egész sereg ladából,
csomagból és hordócskákból állottak, s a melye-
ken nem minden kíváncsiság nélkül pihéntek
a szamojédek szemét. Mindenikük tudta, hogy
az ő számára is van ott valami, mert ugyanaz
a gőzös vitte el tőlük julius elején a jeges-
medve- és fokabőröket, melyeket az archan-
gelszki kormányzó eladott s a kapott pénzén
megvásárolta számukra mindazt, a mit a
kokardás tisztviselő egy iv papirosra fölirt. A
felcser egy magas termelű, sovány, ragyás
arcu és a természetől nyugodt vérmérsékletű
ember, elkezdte kicsomagolni a holmit, s alig
egy hét alatt valamennyiüket kiélegítette, a
főlöleges holmit pedig a közös raktárba szál-
litották, melynek kulcsa állandóan ott fityegett
ugyanannak a felcsernek az övén.

Különösen két dolog keltett nagy lelke-
sedést, a durva szemű es csillogó lőpör, a
melyet a vadászok gyönyörűséggel szórtak
kézről kézre, és a tűzvörös szaratanok, melyet
a kaczer szamojéd asszonyoknak voltak szá-
va. Abban, hogy Novaja-Zemlyen is vannak
kaczer asszonyok, senki se kételkedett, hiszen
csak rá kellett nézni Usztinyára a Cyima
feleségére. Senki se tudta olyan művészettel
fölvenni e köntöst az alsó szoknyájára s úgy
kivarni a csizmat tarka rongydarabokkal,
mint ő.

Telt arca inkább a nagy-orosz típus
felé hajlott, s csak ferde metszésű szemét
emlékeztettek fajbéli származására. Lassankint

elég kecses járásra is tett szert, mert, mely ment volt attól a kacsazástól, a mely a számjéd nők járását jellemzi, Bármit csinált is, minden olyan különös volt. Legkellemesebb volt egyenletesen pergő és csábító kacagás. Az egész sziget szerette őt, de leginkább az ura, aki szinte odavolt érte. Ment légyen Karmakulból messze vadászatra, utazott legyen kutyáival szinte Matocskin-Sarig, mindenüvé elkíserte a felesége drága képe. Csak azóta, amióta Uszlinyát feleségül vette, kezdett igazán komoly vadász lenni és hagyta abba az ivást.

Addig évenként ellátogatott volt Arhangelszkebe, a hol eldorbézolta minden pénzét s nem egyszer büzös lebujsokban hált. Az öreg Fedoszja, az édes anyja, mikor meghalt megáldotta őt, s most boldog. Uszlinya magával hozta számára a sikert s telente ő ejtette el a legtöbb medvét, rozsmárt és fókát, a kormányzósági tisztviselő pedig új hazat adott neki, melyben meszelt kemence és üvegablakok voltak.

Csak a «Vladimir» második utja keserítette el kissé Cylmát, a mennyiben új lakó kerül a házba, Foma, a ki Mezenből települt át hozzájuk. Vidám és kicsapongó, amilyen volt megbontotta két szerető lény együttélésének az összhangját s Cylma azért nem szerette. De lassan hozzá szokott és titkos meglepéssel halgatta Pétervárról és más városokról szóló elbeszéléseit, a hol Foma az iramszarvasaival járt, hogy az urakat kocsikáztassa.

A végtelen éjszaka beköszöntésével a mikor többet kellett otthon ülni, Foma még szorosabb viszonyba jött a fiatal párral, a melynek állandó és pótolhatatlan társalgójává lett.

Egyhanguan telt az idő s a hét egyetlen eseménye volt rendszerint a vasárnapi istentisztelet. Mikor az alacsony fatornyóból elhangzottak a kis harang gyér hangjai, a számjédek mind összegyűltek a templomban, mely fényesen ki volt világítva. Mióta csak egy husvéti hajnali misén lett volna az ember, olyan benyomást tettek ezek az éjjeli istentiszteletek.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A Mezőgazdasági ismeretek terjedése.

Kétséget sem szenved, hogy a század utolsó évtizedében az összes tudományok óriási fejlődést, haladást mutatnak: Minden téren oda törekcsenek az emberek, hogy ofcsóbban terméjjenek, jobb és tökéletesebb termékeket, szerkezeteket létesítsenek s találjanak fel, valóban bámulatos epochális találmányok mintegy megrázkódtatták a világot, a melyek közül a lebámulatosabbak a röntgen sugarak, a melyek segítségével a test belsejében levő elváltozások lefotografizhatók színtén hibetetlenül rövid idő alatt letiek általánosan ismeretek. Avagy ki ne hallott vagy olvasott volna arról, hogy egy derék bazankfia néhány héttel ezelőtt a telegrafirozásnak egy olyan módját találta fel, melynek segítségével 24 szerte több táviratot képes egy drót továbbítani mint eddig.

S a haladás bámulatos minden téren, a mezőgazdaságot sem véve ki s csupán a: a különbség, hogy a mezőgazdasági téren elért vívmányok sokkalta nehezebben vernek gyökeret, sokkalta nehezebben válnak általánossá, mint bármely más téren. Ha a szeszgyáros megtudja, hogy Brüsszelben feltaláltak egy el-

járást, melynek segítségével naponta ugyanazon mennyiségű burgonyából 2 liter szeszszel többet lehet főzni, hát vasutra ül, elmegy Brüsszelbe vagy akár Pekkingbe, s megtanulja az új eljárást az esetleg szükséges új gépet beszerzi, s képes ennek következtében nagyobb jövedelemmel dolgozni. A magyar gazda ezt nem teszi; dolgozik, igen sokszor henyel, úgy a mint azt apjától tanulta. Hogy az újítások mily nehezen vernek a gazdaközönség körében gyökeret, azt s amos példa mutatja. Ott van a filokszera elleni védekezés amerikai szőlő venyigékkal; talán husz esztendeje is van már, mióta bizonyos, hogy az amerikai szőlővevesszők ellent állanak a filokszereknek, mégis csak legujabban kezdik az amerikai alányba oltott nemes venyigét telepíteni, s a gazdaközönségnek legalább fele ma sem hisz s az egész dolgot humbugnak tartja. Ott van a perenospora elleni védekezés; réges régen bizonyos volt, hogy ezélszerű permetezéssel teljesen és bizonyosan meg lehet védeni a szőlőket a perenosporától, azért mégis tönkretette egész vidék termését e baj, mindaddig, a mig a szőlő tulajdonos rea nem lett kényszerítve s védekezésre. Ott vannak a műtrágyák; ezer es ezer kísérlet bizonyítja, hogy ezeket észszerűen használva, terméscsökztató hatása óriási, hírlapi közlemények statisztikai adatok bizonyítják, hogy a kölföldnek nagyobb termés átlagai, jórészt a műtrágyák nagyobb mennyiségű használatának köszönhetőek, mégis magyarország gazdáinak 80% ja azt sem tudja, mi fan terem a műtrágya, hogy vajon disznónak való takarmány e az, vagy mécsesbe való világító anyag. Avagy hány magyar kis gazda tudja azt, hogy van olyan disznó is a világon, a mely kellő ápolás és kezelés mellett 20 malacot nevel fel egy esztendőben, nem pedig 5 darabot mint az ő görhes koczája. Nem hogy tudná, de el sem hiszi hiába mondom én neki, mindaddig, a mig állítom igazságáról véletlenül meg nem győződik.

S mi ennek az oka? Az hogy minden magyar ember született politikus. Hiába szerkesztünk mi gazdasági néplapot, melyet jőformán ingyen ad oda minden parasztagdának, hiába létesít népkönyvtárakat, a mi népünknek az nem kell, nem olvassa el azt a gazdasági lapot ha jár is neki. Neki csak követválasztás politika kell, azért lelkesül, azért fizet elc ha csak lehet politikai lapra. Pedig nem jól cselekszik így. Magyarország földmívelő állam: népességének legnagyobb része akár ur akár paraszt, közvetve vagy közvetlen földből nyeri kenyerét. A mezőgazdaságnak kellene itt a legelső tudomány lenni s még a politikai lapoknak is ennek az igéjét kellene hogy hirdesse. Egy másik generációnak kell azonban jönni, hogy utól érjük nemetországot s egy harmadiknak, negyediknek, hogy elérjük Belgiumot, Angolországot — ha ugyan valaha elérjük, — csak azért mert a gazdaságtant maga a gazda sem tartja tudománynak.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, lelkesek s egyéb gazdaságkedvelők gazdasági ismereteinek kibővítésére legalkalmasabb szaklap a «Gyakorlati Mezőgazda», mely Kassán Kovácsy Béla gazd. int. igazgató főszerkesztése s Gerlóczy Géza gazd. int. tanár felelős szerkesztése alatt áll s kizárólag gyakorlati irányban tárgyalja a növénytermelés, állattenyésztés, kertészet és szőlőszet tudniva óit. A havonta kétszer megjelenő lap előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Budapesti gabonatözsde.

január 3.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	Kilós	Ar 100 kg.		Kilós	100 kilogra mm	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánsági	ó	76	7.55 - 7.65	80	08.20 - 08.20	
		77	7.65 - 07.75	81	08.30 - 08.25	
		78	07.75 - 08.95	82	— — — —	
Tiszavidéki	ó	79	08.90 - 08.05	—	08.20 - 08.20	
		76	7.55 - 7.65	80	08.30 - 0.825	
		77	8.65 - 7.75	81	— — — —	
Pestvidéki	ó	78	08.75 - 08.95	82	08.20 - 08.15	
		79	08.90 - 08.05	—	— — — —	20
		79	7.50 - 7.60	80	08.15 - — —	
Fehérmegyei	ó	76	7.60 - 7.70	81	08.25 - 00.15	
		78	7.80 - 8.90	82	8.15 - — .20	
		79	07.85 - 08.00	—	8.25 - — —	
Bácskai	ó	76	7.55 - 07.60	80	00. — — — —	
		77	7.60 - 7.70	81	00.00 - 00. —	
		78	8.80 - 08.90	82	— — — 00. —	
Északmag	ó	79	8.85 - 08.00	—	— — — —	
		78	8.70 - 8.85	80	— — — —	
		79	8.85 - 8.95	81	— — — —	

	Mm. hekt.-ben	Arklógram
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.20 6.30
» másodrendű	—	6.05 6.15
Árpa takarmánynak	60-62	5.70 6.80
» égetni való	62-64	5.45 5.55
» serfözdei	64-66	6.25 9.50
Zab	39-41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	4.60 4.85
» más nemű	—	0.00 0.00
Repce bánsági	—	11.50 12.25
Köles	—	5.30 5.80

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. január 3. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 40-41 kr. Közép pnt 300-400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (páronként 251-320 kg. 42-43 kr. Fialat könnyű páronként 250 kg. sulyban 41¹/₂-42 krig. Szerbiai: Nehéz pnt 260 kg. sulyban 41¹/₂-42 krig.

Sertés létszám: 1900. évi jan. hó 1 napján volt készlet 24450 darab, jan. 2 felhajtattott 803 drb, 1900 jan. 2-an elszállított 559 db. 3-ára maradt 24694 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december 11-től kezdve

Női ruhaszöveteket,
mosó velezeket,
Atlas-Satin és batistokat,
Szöngyegeket, függönyöket
tetemesen leszállított áron árusítunk el.

7 mtr Loden szövet	1 frt 19 kr.
7 " Divat szövet	1 " 90 "
7 " sima divat szövet	2 " 20 "
5 " 120 c/m. Divat szövet	2 " 50 "
5 " 120 " női ruhaszövet	3 " — "
5 " 120 " " "	3 " 50 "

a j á n d é k u l
legjobban ajánlhatók.

SZABÓ LAJOS FIAI
Debreczen, Rózsatér.

feljebb! — 4 méter — póstabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nem különben fekete, fehér és szines. Henneberg-selyem blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.
Cs. és kir. udvari-szállító.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

Ad 5/1899 okt. 26.

Hirdetmény.

A csapó-utca végén a hadházi utól nyugotra, az Apafi utcától északra fekvő és északra egészen a lovas kaszárnyáig, nyugotra a Trnka-féle gőzmalomig terjedő majorsági föld — mely a Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítványhoz tartozik — a városi szabályrendeletnek megfelelő és a szabályozási vonalhos alkalmazkodva alakított telkekké, házhelyekké osztatott fel és a felosztáshoz a hatósági beleegyezés megadatott; minél fogva ezek a házhelyek eladókká tételnek.

Az 1057/1898 P. határozat szerint a telkekért eső vételárnak fele részét kell befizetni s a vételár másik fele a megvett telekre első helyű bekebelezés és 6 %-től kamatozás mellett a vevőnél kint hagyatik, ki azt évenként tíz száza-

lékkal is törlesztheti; ha pedig a vevő az egész vételárat szabályszerű fedezetet nyújtó egyéb ingatlanra való bekebelezéssel is biztosítja, az nála a kölcsönzési szabályok szerint kint hagyatik.

A vevőfelek bővebb tájékozást az ev. ref. egyház irodájában az iktatótól nyerhetnek.

A Vecsey-Bruckner-féle majorsági földből alakult házhelyek eladásával megbízott küldöttség 1899 évi október 26-án tartott üléséből.

Szinay Gyula, elnök. **Somogyi Pál,** jegyző.

3519 eln.
1899

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni Timár utcai óvónői állásra, mely állás évi 500 frt. készpénz fizetés, természetbeni lakás s

12 m. tűzifa javadalmazással van összekötve: ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

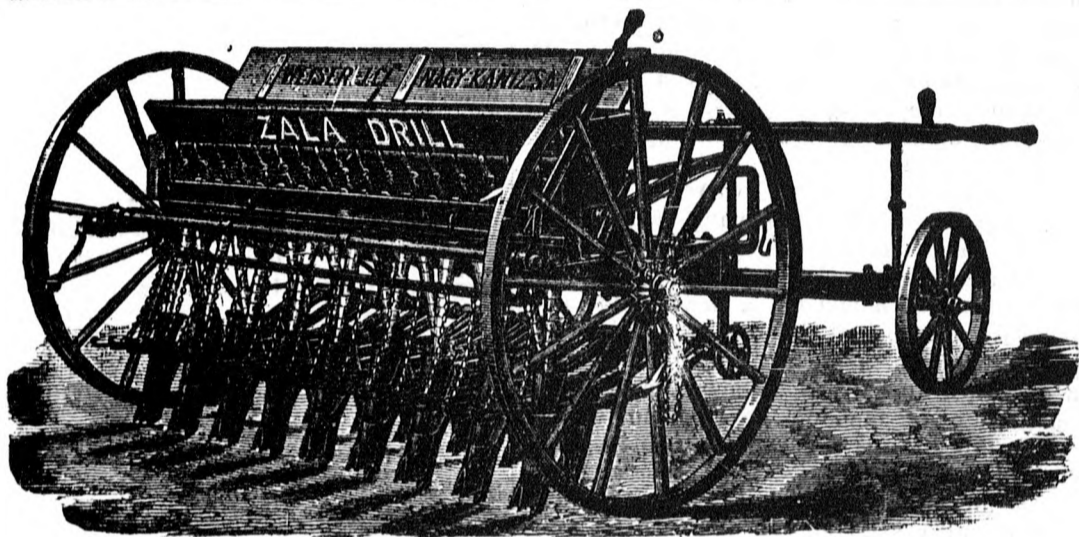
Ennélfogva felhivatnak mindazon törvényes képesítéssel bíró óvónők, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy képesítőoklevéllel s eddigi működésüket igazoló okmányaikkal kellőleg felszerelt kérvényüket **1900 évi Január hó 22-ig** alattirt községi iskolaszéki elnökhöz annyival inkább adják be, mert az elkésve beérkezendő kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó óvónőt az iskolaszéknek jogában lesz a városban levő más óvodába, ha a közszolgálat úgy kívánja, áthelyezni.

Debreczen, 1899. Deczember hó.

Simonffy Imre,

királyi tanácsos, polgármester,
iskolaszéki elnök.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ösmeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmét nyert,** továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecs kavágók, répavágók, kukoricza morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Klein Jakab,
üzletvezető.

Huzás ma este 8 órakor!

100.000 koronás értékű
5 egyenként 20.000 koronás értékű

főnyereményeket

20 % levonásával készpénzben tartalmaz a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett

nagy jótékony sorsjáték,

melyek egyetlen sorsjeggyel megnyerhetők

1 koronáért.

Minden egyes sorsjegy mind a **6** huzáson utánfizetés nélkül játszik.
s így egy sorsjeggyel mind a **6** főnyeremény megnyerhető

200.000 korona összértékben.
Első huzás visszavonhatatlanul ma este 8 órakor.